
Skole- og fritidsundersøgelse 2015

Afdækning af pædagogiske vilkår og
børns trivsel og læring i
Nordsjælland

BUPL Nordsjælland

Indholdsfortegnelse

1. Opsummering	2
2. Hovedtal	3
3. Børns trivsel og læring	5
3.1 Pædagogernes opgaver ift. trivsel og læring	5
3.2 Pædagogernes vurdering af børns læring og trivsel efter skolereformen	7
4. Pædagoger i fagundervisning og understøttende undervisning	9
4.1 Pædagoger i undervisning	9
4.2 Pædagogers forudsætninger for at varetage undervisning	11
4.3 Vikardækning for lærere	12
5. Arbejdsvilkår i skolen	13
5.1 Arbejdsbeskrivelse	13
5.2 Tværfagligt samarbejde	14
5.3 Forberedelse	15
6. Kvaliteten af fritidsinstitutionerne	17
6.1 Trivsel, aktiviteter og åbningstid	17
Bilag 1. Baggrundsdata	20

1. Opsummering

Undersøgelsen er gennemført af BUPL Nordsjælland i marts 2015 for at belyse, hvilke opgaver og vilkår, der præger skole- og fritidspædagogers arbejde efter skolereformen. Undersøgelsen vander temaer som pædagogernes bidrag til undervisningen, børns trivsel i den nye skole og kvaliteten af de nordsjællandske fritidstilbud.

Undersøgelsen viser, at pædagogerne oplever, at de fleste børn trives i skolen. Dog får børn med særlige behov og de børn, der er i mistrivsel, langt fra den hjælp og støtte, som de har behov for til at følge undervisningen og/eller indgå i børnefælleskabet. Pædagogerne har kompetencerne til at forbedre børnenes trivsel og læring, men disse kompetencer udnyttes ikke optimalt. En uklar opgavebeskrivelse i skolen, for lidt tid til forberedelse og svære vilkår for fælles koordinering med lærerne hindrer dem i fuldt ud at yde den pædagogfaglige indsats overfor børnene, som deres uddannelse kvalificerer pædagogerne til. Da pædagogerne hovedsageligt er beskæftiget i indskolingen, er de desuden afskåret fra at bidrage til at skabe varieret og didaktisk velfunderet undervisning sammen med lærerne på de øvrige klassetrin og for at arbejde med inklusion og andre trivselsrelaterede temaer i disse klasser.

Endelig viser undersøgelsen, at skolereformen har sat kvaliteten af fritidsinstitutionerne under pres. Blandt andet har pædagogerne svært ved at sikre børnenes trivsel og igangsætte aktiviteter end tidligere.

2. Hovedtal

Undersøgelsen er blevet foretaget blandt medlemmer af BUPL Nordsjælland på skole- og fritidsområdet og er gennemført med en svarprocent på 28% af de mulige respondenter¹. Undersøgelsen dækker 12 kommuner i Nordsjælland.

Børns trivsel og læring

- 29% af pædagogerne oplever, at børn i mistrivsel ikke opdages hurtigt, og 67% mener ikke, at børn i mistrivsel får tilstrækkeligt med hjælp.
- 70% af pædagogerne vurderer, at børn med særlige behov ikke trives i skolen, og (69%) mener ikke, at de får tilstrækkeligt med hjælp til at følge undervisningen.
- 37% af pædagogerne vurderer, at der ikke tages hensyn til børns forskellige forudsætninger for læring. 34% svarer, at fagligt stærke børn ikke bliver udfordret nok, og 53% vurderer, at fagligt svage børn ikke får den nødvendige hjælp.
- Pædagogerne vurderer, at de har kompetencerne til at bidrage til at forbedre såvel børnenes trivsel som læring, men 59% oplever, at deres kompetencer ikke udnyttes fuldt ud.

Fagundervisning og understøttende undervisning

- 82% af pædagogerne arbejder med understøttende undervisning, og 49% bidrager til fagundervisningen.
- Pædagoger har især undervisningsrelaterede opgaver i indskolingen. I udskolingen og på mellemtrinnet er de stort set ikke inddraget.
  - 0.-3. kl.: 49% af pædagogerne varetager understøttende undervisning alene og 36% sammen med en lærer. 22% har fast fagundervisning alene og 57% sammen med en lærer.
  - 4.-6. kl.: 18% af pædagogerne varetager understøttende undervisning alene og 22% sammen med en lærer. 10% har fast fagundervisning alene og 24% sammen med en lærer.
  - 7.-9. kl.: 14% af pædagogerne varetager understøttende undervisning alene og 9% sammen med en lærer. 8% har fast fagundervisning alene og 10% sammen med en lærer.
- 49% af pædagogerne har dækket en lærers fravær i fagundervisningen i 0.-3. klasse, 24% i 4.-6. klasse og 11% 7.-9. klasse indenfor den seneste måned.

Kompetenceudvikling

- Pædagogerne føler sig i høj grad kvalificerede til at varetage undervisning i indskolingen. Pædagogernes vurdering af egne undervisningsevner daler jo højere klassetrin, de spørges til.
  - 0.-3.kl: 77% af pædagogerne føler sig i stand til at varetage understøttende undervisning og 66% føler sig i stand til at varetage fagundervisning.
  - 4.-6. kl.: 48% af pædagogerne føler sig i stand til at varetage understøttende undervisning og 32% føler sig i stand til at varetage fagundervisningen.
  - 7.-9. kl: 28% af pædagogerne føler sig i stand til at varetage understøttende undervisning og 12% føler sig i stand til fagundervisning.
- Pædagogerne føler for størstedelens vedkommende kvalificerede til at varetage lektiehjælp i både 0.-3. klasse (94%), 4.-6. klasse (77%) og lidt mindre grad 7.-9. klasse (41%).

---

¹ Svarprocenten er baseret på det samlede medlemstal i BUPL Nordsjælland på fokusområderne. I praksis er alle medlemmerne ikke kontaktbare. Blandt de medlemmer, som fagforeningen har haft mulighed for at invitere til at deltage i undersøgelsen, var svarprocenten 37%.

Pædagogernes arbejdsvilkår i skolen

- 58% af pædagogerne har i mindre grad eller slet ikke en beskrivelse af deres opgaver i skoletiden, og kun 16% har en årsplan for deres opgaver. Det er derfor uklart for mange pædagoger, hvad deres funktion er i skolen.
- 36% af pædagog/lærermøderne afholdes i fritidsinstitutionernes åbningstid, hvor de fleste pædagoger ikke kan deltage.
- 62% af pædagogerne oplever, at de har dårlige muligheder for at holde møder med lærerne.
- 65% af pædagogerne har slet ikke eller kun i mindre grad mulighed for at planlægge undervisningen i samarbejde med lærerne. Det hæmmer muligheden for at arbejde tværfagligt om planlægningen af varierede undervisningsforløb.
- 61% af skolepædagogerne har tid afsat til forberedelse og/eller opfølgning i skolen. Dog mener 59%, at forberedelsestiden ikke er tilstrækkelig i forhold til pædagogernes bidrag til undervisningen.

Kvaliteten af fritidsinstitutionerne

- 77% af pædagogerne vurderer, at kvaliteten af det fritidstilbud, hvor de arbejder, er blevet ringere efter skolereformen.
- 59% af pædagogerne kan kun få dage eller aldrig nå at gøre fritidsinstitutionen klar til, at børnene ankommer.
- 83% af pædagogerne beretter, at de har fået sværere ved at igangsætte aktiviteter for børnene i fritidsinstitutionerne.
- 59% af pædagogerne har sværere ved at sikre børnenes trivsel.

3. Børns trivsel og læring

Som konsekvens af skolereformen skal skolen fremover være et helhedsorienteret skoletilbud, hvor alle børn bliver så dygtige, som de kan, trives og har mulighed for at bevæge sig min 45 minutter dagligt i undervisningstiden. Følgende data viser, hvilke opgaver pædagoger har i den forbindelse, samt hvordan de vurderer børns trivsel og læring.

3.1 Pædagogernes opgaver ift. trivsel og læring

Hvilke opgaver varetager du i skolen på en almindelig arbejdsuge? (vælg gerne flere)	Total	
	Procent	Antal
Understøttende undervisning	82%	284
Fagundervisning	49%	170
Bevægelse	69%	239
Sprogvurdering	8%	26
Gårdvagt	65%	226
Inklusionsopgaver	59%	205
Bekæmpelse af mobning	58%	199
Børnehaveklasselærer	9%	30
Lektiehjælp og faglig fordybelse	48%	167
Konfliktløsning blandt børnene	90%	313
Forældresamarbejde	67%	231
Arbejder med det enkelte barns trivsel	76%	263
Arbejder med børnefællesskabets trivsel	80%	276
Planlægger undervisningsforløb	44%	151
Klasserumsledelse	39%	134
Specialpædagogiske opgaver	55%	190
Ingen opgaver	0%	1
Andet	8%	28
Total		3133

Udover undervisningsrelaterede opgaver, som vil blive beskrevet senere i denne rapport, så vedrører en stor del af skolepædagogernes nuværende arbejde børns trivsel. Blandt andet beskæftiger størstedelen (90%) sig med konfliktløsning mellem børnene, det enkelte barns trivsel (75%), børnefællesskabets trivsel (80%) og bekæmpelse af mobning (58%).

Derudover har en stor del af pædagogerne opgaver ift. inklusion (59%) og specialpædagogiske opgaver (55%).

Endelig står en stor del for at igangsætte de obligatoriske bevægelsesaktiviteter (69 %).

Arbejdet med børns trivsel, læring og særlig forudsætninger er ifølge pædagogernes besvarelse blandt deres kernekompetencer.

64% er enige eller meget enige i, at de bidrager til at undervisningen bliver mere varieret og 75 % procent er meget enige eller enige i, at de bidrager til børns faglige udvikling. Hele 95 % vurderer, at de bidrager til børns trivsel. 85 % procent har markeret, at de bidrager til inklusionsarbejdet.

59% af pædagogerne er meget enige eller enige i, at deres kompetencer ikke bliver fuldt udnyttet i skolen.

Pædagogers opgaver. Hvor enig er du i følgende udsagn?	Meget enig		Enig		Uenig		Meget uenig		Ved ikke	
	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal
Som pædagog bidrager jeg til at undervisningen bliver varieret	19%	66	46%	159	24%	84	5%	16	6%	21
Som pædagog styrker jeg børns trivsel i skolen	50%	173	45%	157	2%	6	0%	1	3%	9
Som pædagog styrker jeg børns faglige udvikling i skolen	22%	77	53%	185	14%	48	2%	8	8%	28
Som pædagog bidrager jeg til inklusionen i skolen	39%	134	46%	160	8%	26	1%	5	6%	21
Som pædagog bidrager jeg til arbejdet med læringsmål i skolen	18%	62	41%	143	23%	81	5%	18	12%	42
Mine kompetencer bliver ikke udnyttet fuldt ud i skolen	25%	88	34%	116	27%	95	9%	31	5%	16
Total	29%	600	44%	920	16%	340	4%	79	7%	137

At en del af pædagogernes kompetencer ikke udnyttes fuldt ud underbygges af, at mere end hver fjerde pædagog i mindre grad eller slet ikke oplever, at deres opgaver har et pædagogfagligt indhold, samt at 40 % oplever, at de bliver brugt til at lappe huller i skoledagen. Det tyder på, at udfordringer i pædagogernes arbejdsvilkår eller arbejdsbeskrivelse er en barriere for, at de kan bruge deres faglighed optimalt.

I hvilken grad oplever du, at dine arbejdsopgaver i skolen har et pædagogfagligt indhold?	Total	
	Procent	Antal
I høj grad	26%	91
I nogen grad	48%	165
I mindre grad	24%	83
Slet ikke	2%	7
Total	100%	346

Jeg bliver brugt til at lappe tilfældige huller i skoledagen	Total	
	Procent	Antal
Meget enig	9%	30
Enig	31%	107
Uenig	40%	140
Meget uenig	17%	58
Ved ikke	3%	11
Total	100%	346

3. 2 Pædagogernes vurdering af børns læring og trivsel efter skolereformen

Det er størstedelen af pædagogernes (69%) oplevelse, at de fleste børn trives i skolen. Men pædagogerne vurderer dog, at de problemer, der er med trivslen, ikke løses optimalt i dag.

29% af pædagogerne oplever, at børns mistrivsel ikke opdages hurtigt, og hele 67 procent mener, at børn i mistrivsel ikke får tilstrækkeligt med hjælp.

70% af pædagogerne vurderer, at børn med særlige behov ikke trives i skolen. Og et næsten tilsvarende antal (69%) mener, at disse børn ikke får tilstrækkeligt med hjælp til at følge undervisningen på lige fod med de øvrige børn.

Således er der betydelige problemer med at hjælpe børn i mistrivsel i skolen. Problemer der kan løses via de kompetencer, som pædagogerne selv angiver, at de besidder. Men det kræver, at pædagogerne får tildelt tilstrækkeligt tid til opgaverne og har en klar arbejdsbeskrivelse.

Hvordan vurderer du generelt børns trivsel efter skolereformen?	Total						Procent	Antal
	Ja		nej		Ved ikke			
De fleste børn trives i skolen	65%	239	19%	71	16%	58	100%	368
Børn i mistrivsel opdages hurtigt i skolen	52%	191	29%	106	19%	71	100%	368
Børn i mistrivsel får tilstrækkelig hjælp til at løse deres udfordringer i skolen	15%	57	67%	248	17%	63	100%	368
Børn med særlige behov trives i skolen	13%	47	70%	257	17%	64	100%	368
Børn med særlige behov får tilstrækkelig hjælp til, at de kan følge undervisningen på lige fod med de øvrige børn	11%	39	69%	254	20%	75	100%	368
Mobning blandt børn opdages og stoppes hurtigt	49%	181	25%	92	26%	95	100%	368
Total	34%	754	47%	1028	19%	426	100%	2208

Når det kommer til børns mulighed for at lære, så vurderer 37% af pædagogerne, at der ikke tages hensyn børns forskellige forudsætninger for læring. Dette på trods af at det er et af målene med skolereformen. 34% vurderer, at fagligt stærke børn ikke bliver udfordret nok, og 53% vurderer, at fagligt svage børn ikke får den nødvendige hjælp.

Således er der betydelige problemer med at understøtte alle børns læring i den nye skole.

Hvordan vurderer du børns muligheder for at lære efter skolereformen?	Total						Procent	Antal
	Ja		Nej		Ved ikke			
Der tages hensyn til børns forskellige måder at lære på i undervisningen	38%	139	37%	137	25%	92	100%	368
Fagligt stærke børn bliver generelt udfordret i undervisningen	33%	120	34%	125	33%	123	100%	368
Fagligt svage børn får generelt den nødvendige støtte i undervisningen	21%	77	53%	194	26%	97	100%	368
Total	30%	336	41%	456	28%	312	100%	1104

Når det kommer til den obligatoriske bevægelse, så vurderer 67% af pædagogerne, at børnene får bevæget sig de 45 minutter, som skolereformen lægger op til. Det er mere, end hvad andre undersøgelser har fastlagt. Det kan skyldes, at det især er pædagoger (40%) eller pædagoger og lærere (55%), der står for børnenes bevægelse, og at pædagogerne derfor ofte er tilstede, der hvor bevægelsen foregår.

Vurderer du, at børnene generelt har mulighed for at bevæge sig 45 minutter om dagen i skoletiden?	Total	
	Procent	Antal
Ja	67%	248
Nej	24%	89
Ved ikke	8%	31
Total	100%	368

Hvem står oftest for at igangsætte bevægelse blandt børnene i skoletiden?	Total	
	Procent	Antal
Pædagoger	40%	148
Lærere	4%	13
Både pædagoger og lærere	55%	201
Andre	2%	6
Total	100%	368

4. Pædagoger i fagundervisning og understøttende undervisning

Skolereformen lægger op til, at pædagoger med deres viden om læringsstile, trivsel og læringsmiljøer skal indgå i et tværfagligt samarbejde med lærerne og/eller selvstændigt stå for fagundervisning og understøttende undervisning. Pædagoger kan indgå i fagundervisningen samt stå for understøttende undervisning på alle klassetrin. Desuden kan de undervise selvstændigt i 0-3 klasse. Herudover kan de varetage lektiehjælpen knyttet til fagundervisningen.

4.1 Pædagoger i undervisning

En betydelig del af skolepædagogerne har, som skolereformen intenderer, faste undervisningstimer alene. Det gælder både for fagundervisning og understøttende undervisning.

Der er dog en tendens til, at den pædagogiske indsats primært knytter sig til indskolingen (0.-3. klasse), hvor 49% af pædagogerne varetager understøttende undervisning alene og 22% har faste fagundervisningstimer. I 4.-6. klasse har 18% fast understøttende undervisningstimer og 10% fagundervisning. I 7.-9. klasse er tallet helt nede på henholdsvis 14% (understøttende undervisning) og 8% (fagundervisning).

							Total	
Har du faste undervisningstimer alene på følgende klassetrin? (0.-3. klasse)	Ja		Nej		Ved ikke		Procent	Antal
Understøttende undervisning	49%	171	50%	172	1%	3	100%	346
Fagundervisning	22%	76	77%	265	1%	5	100%	346
Total	36%	247	63%	437	1%	8	100%	692

							Total	
Har du faste undervisningstimer alene på følgende klassetrin? (4.-6. klasse)	Ja		Nej		Ved ikke		Procent	Antal
Understøttende undervisning	18%	64	81%	281	0%	1	100%	346
Fagundervisning	10%	36	88%	306	1%	4	100%	346
Total	14%	100	85%	587	1%	5	100%	692

							Total	
Har du faste undervisningstimer alene på følgende klassetrin? (7.-9. klasse)	Ja		Nej		Ved ikke		Procent	Antal
Understøttende undervisning	14%	47	86%	299	0%	0	100%	346
Fagundervisning	8%	26	92%	318	1%	2	100%	346
Total	11%	73	89%	617	0%	2	100%	692

Ser vi på antallet af pædagoger, der har faste undervisningstimer sammen med en lærer er andelen endnu højere, men der ses stadig en tendens til, at pædagogerne primært bidrager til undervisningen i 0.-3. klasse. Her har 36% understøttende undervisning sammen med en lærer og hele 57% faste fagundervisningstimer med en lærer. For 4.-6. klasse er tallet faldet til hhv. 22% og 24%, og i 7.-9. klasse er antallet af pædagoger, der har faste undervisningstimer sammen med en lærer nede på 9% i den understøttende undervisning og 10% i fagundervisningen.

Pædagogerne har altså i høj grad fået den tiltænkte funktion i indskolingen, men der er fortsat potentiale for i højere grad at bruge de pædagogiske kompetencer på de øvrige klassetrin, så børn og unge på disse klassetrin ikke går glip af den varierede skoledag, som pædagogerne skal skabe i samspil med lærerne.

							Total	
Har du faste undervisningstimer sammen med en lærer på følgende klassetrin? (0.-3. klasse)	Ja		Nej		Ved ikke		Procent	Antal
Understøttende undervisning	36%	124	64%	221	0%	1	100%	346
Fagundervisning	57%	198	43%	148	0%	0	100%	346
Total	47%	322	53%	369	0%	1	100%	692

							Total	
Har du faste undervisningstimer sammen med en lærer på følgende klassetrin? (4.-6. klasse)	Ja		Nej		Ved ikke		Procent	Antal
Understøttende undervisning	22%	75	78%	270	0%	1	100%	346
Fagundervisning	24%	82	76%	262	1%	2	100%	346
Total	23%	157	77%	532	0%	3	100%	692

							Total	
Har du faste undervisningstimer sammen med en lærer på følgende klassetrin? (7.-9. klasse)	Ja		Nej		Ved ikke		Procent	Antal
Understøttende undervisning	9%	30	91%	314	1%	2	100%	346
Fagundervisning	10%	33	90%	312	0%	1	100%	346
Total	9%	63	90%	626	0%	3	100%	692

4.2 Pædagogers forudsætninger for at varetage undervisning

Der er en tendens til, at pædagogerne især føler sig kompetente til at varetage undervisning i indskolingen, og i mindre grad føler sig klædt på til at stå for undervisning på de højere klassetrin.

Når pædagoger skal varetage undervisningsopgaver, er det essentielt, at de har modtaget relevant kompetenceudvikling, der giver dem forudsætningerne for at planlægge og gennemføre helhedsorienterede undervisningsforløb, der styrker børns trivsel og læring.

77% af pædagogerne føler sig meget godt eller godt i stand til at varetage understøttende undervisning i 0.-3. klasse, og 66% føler sig meget godt eller godt i stand til at varetage fagundervisning på samme klassetrin. I 4.-6. klasse er andelen af pædagoger, der føler sig meget godt eller godt i stand til at varetage hhv. understøttende undervisning 48% og fagundervisningen 32%. Når det kommer til undervisning i 7.-9. klasse er tallet nede på hhv. 28% i understøttende undervisning og 12% fagundervisning.

Det indikerer, at der er behov for at kompetenceudvikle pædagogerne, så de i højere grad føler sig kvalificerede til at bidrage til undervisningen i 4.-9. klasse, hvor de pædagogiske kompetencer kunne gøre gavn ift. fx inklusion, didaktikken og læringsmiljøet.

											Total	
Hvor godt føler du dig fagligt i stand til at varetage undervisning på følgende klassetrin? (0.-3. klasse)	Meget godt		Godt		Dårligt		Meget dårligt		Ved ikke		Procent	Antal
Understøttende undervisning	38%	130	39%	135	8%	29	2%	7	13%	45	100%	346
Fagundervisning	23%	80	43%	149	15%	52	6%	20	13%	45	100%	346
Total	30%	210	41%	284	12%	81	4%	27	13%	90	100%	692

											Total	
Hvor godt føler du dig fagligt i stand til at varetage undervisning på følgende klassetrin? (4.-6. klasse)	Meget godt		Godt		Dårligt		Meget dårligt		Ved ikke		Procent	Antal
Understøttende undervisning	16%	56	32%	112	15%	53	9%	32	27%	93	100%	346
Fagundervisning	5%	18	27%	92	25%	88	14%	47	29%	101	100%	346
Total	11%	74	29%	204	20%	141	11%	79	28%	194	100%	692

Hvor godt føler du dig fagligt i stand til at varetage undervisning på følgende klassetrin? (7.-9. klasse)	Meget godt		Godt		Dårligt		Meget dårligt		Ved ikke	
Understøttende undervisning	10%	34	18%	64	20%	69	18%	63	34%	116
Fagundervisning	3%	11	9%	32	26%	90	25%	86	37%	127
Total	7%	45	14%	96	23%	159	22%	149	35%	243

Hvad angår pædagogernes opgave med lektiehjælp, så føler størstedelen sig i høj eller nogen grad i stand til at varetage lektiehjælp i indskoling. I 0.-3. klasse føler 94% af de pædagoger, der har opgaven, sig i stand til at varetage lektiehjælp, i 4.-6. klasse er tallet 77% og i 7.-9. klasse er det 41%. Kompetencen knytter sig altså især til 0.6. klassetrin, hvor pædagogernes tilstedeværelse også er størst.

I hvor høj grad føler du dig fagligt i stand til at yde lektiehjælp for de klassetrin? *	I høj grad		I nogen grad		I mindre grad		Slet ikke	
0.-3. klasse	64%	172	30%	81	5%	13	1%	2
4.-6. klasse	29%	54	48%	88	17%	31	6%	12
7.-9. klasse	8%	13	34%	57	34%	57	25%	42
Total	38%	239	36%	226	16%	101	9%	56

*Renset for respondenter, der ikke varetager denne opgave

4.3 Vikardækning for lærere

Der er en tendens til, at pædagoger på mange skoler bliver brugt som vikarer eller til at dække huller i skemaet, hvis en lærer er fraværende. 49% har dækket en lærers fravær i fagundervisningen i 0.-3. klasse, 24% i 4.-6. klasse og 11% i 7.-9. klasse.

Når pædagoger ofte bruges som erstatning for lærere i 4.-9. klasse må det formodes, at undervisningen ikke kan gennemføres efter planen, eller at pædagogerne påtager sig opgaver, der ligger udenfor deres kompetencefelt.

Har du dækket en lærers fravær i fagundervisningen på følgende klassetrin indenfor den seneste måned?	Ja		Nej		Total	
					Procent	Antal
0.-3. klasse	49%	169	51%	177	100%	346
4.-6. klasse	24%	83	76%	263	100%	346
7.-9. klasse	11%	38	89%	308	100%	346
Total	28%	290	72%	748	100%	1038

5. Arbejdsvilkår i skolen

Pædagogernes arbejdsvilkår i skolen er i høj grad bestemmende for, hvor godt de kan udføre deres opgaver og i hvor høj grad, de har mulighed for at bidrage til den sammenhængende og varierede skoledag, som skolereformen lægger op til. I det følgende vil forhold som vilkårene for det tværfaglige samarbejde, forberedelse og pædagogers arbejdsbeskrivelse blive gennemgået.

5.1 Arbejdsbeskrivelse

Det ses af nedenstående tabel, at 58% af pædagogerne i skolen i mindre grad eller slet ikke har en beskrivelse af deres opgave i skolen. Det skaber en usikkerhed om, hvad deres opgave er, og i hvor høj grad de har mandat til at tage ansvar for opgaver relateret til fx børns trivsel, undervisning eller inklusion, hvilket også fremgår af mange af undersøgelsens fritekstkommentarer.

Desuden er det kun 16% af pædagogerne, der svarer ja til, at de har en årsplan for deres opgaver i skolen, hvilket skaber yderligere uklarhed blandt pædagogerne om, hvad deres funktion og ansvar præcist er i skoletiden.

Har du en klar beskrivelse af, hvad dine opgaver er i skoletiden?	Total	
	Procent	Antal
I høj grad	7%	23
I nogen grad	36%	125
I mindre grad	37%	127
Slet ikke	21%	71
Total	100%	346

Har du en årsplan for dine opgaver i skolen?	Total	
	Procent	Antal
Ja	16%	54
Nej	51%	176
Delvist	27%	94
Ved ikke	6%	22
Total	100%	346

5.2 Tværfagligt samarbejde

Størstedelen af pædagogerne (86%) indgår i lærer/pædagogteams, hvor de føler sig behandlet som ligeværdige kolleger.

Er du en del af lærer/pædagogteams?	Total	
	Procent	Antal
Ja	86%	298
Nej	10%	36
Ved ikke	3%	12
Total	100%	346

Det tværfaglige samarbejde har dog svære vilkår. Mens en betydelig del af møderne mellem pædagoger og lærere (45%) afholdes i skoletiden, hvor pædagogerne har mulighed for at deltage, er der også en stor del af møderne (36%), der afholdes i fritidsinstitutionernes åbningstid. Det udgør en udfordring for lærer/pædagogteamet, da størstedelen af skolepædagogerne også arbejder i fritidsinstitutionerne og dermed ikke kan deltage i ofte vigtige koordineringsmøder.

Hvornår på dagen afholdes møder typisk med dine lærerkolleger?	Total	
	Procent	Antal
I skoletiden	45%	154
Før skoletiden	1%	4
I SFO'en, fritidshjemmets eller klubbens åbningstid	36%	123
Andet	19%	65
Total	100%	346

For lidt over halvdelen (57%) af pædagogernes vedkommende er der afsat et konkret antal timer til møder med andre faggrupper, mens 36% ikke har timer særligt afsat til møder.

For få timer afsat til møder og møder placeret i pædagogernes arbejdstid i fritidsinstitutionerne kan måske forklare, at 62% af pædagogerne oplever, at de har meget dårlige eller dårlige muligheder for at holde møder med deres lærerkolleger.

Er der afsat et konkret antal timer til teammøder med andre faggrupper?	Total	
	Procent	Antal
Ja	57%	197
Nej	36%	124
Ved ikke	7%	25
Total	100%	346

	Total	
Hvordan vurderer du muligheden for at holde møder med dine lærerkolleger?	Procent	Antal
Meget god	8%	27
God	31%	107
Dårlig	44%	151
Meget dårlig	18%	61
Total	100%	346

Samme tendens ses i forhold til pædagogernes mulighed for at planlægge undervisning med lærerne. Her svarer 65%, at de slet ikke eller kun i mindre grad har mulighed for at planlægge undervisningen sammen med lærerne, hvilket vil påvirke begge faggrupperes mulighed for at trække på hinandens styrker i undervisningen og planlægge lærerige undervisningsforløb.

	Total	
I hvor høj grad har du og dine lærerkolleger mulighed for at planlægge undervisning sammen?	Procent	Antal
I høj grad	6%	22
I nogen grad	28%	97
I mindre grad	47%	163
Slet ikke	18%	64
Total	100%	346

5.3 Forberedelse

61% af skolepædagogerne har tid afsat til forberedelse og/eller opfølgning i skolen. Det er positivt, da det hæver kvaliteten af den pædagogiske indsats i skolen. Dog mener 59%, at de ikke har tilstrækkeligt med tid til at forberede sig på den undervisning, de indgår i. Det er derfor muligt, at den tid der er afsat til forberedelse, ikke dækker behovet.

	Total	
Er der afsat et konkret antal timer til forberedelse og/eller opfølgning af opgaver i skole?	Procent	Antal
Ja	61%	210
Nej	32%	111
Ved ikke	7%	25
Total	100%	346

	Total	
Har du tilstrækkelig tid til at forberede dig i forbindelse med den undervisning, du indgår i, og andre opgaver i skolen?	Procent	Antal
Ja	33%	113
Nej	59%	204
Ved ikke	8%	29
Total	100%	346

6. Kvaliteten af fritidsinstitutionerne

Fritidsinstitutionerne som klubber, SFO'er og fritidshjem er mange steder i Nordsjælland blevet påvirket af den længere skoledag, der er blevet indført som konsekvens af skolereformen. De fleste steder er åbningstiden blevet forkortet, og antallet af indskrevne børn er faldet. Derfor har en del pædagoger fået færre timer her, og antallet af ansatte i fritidsinstitutionerne er mange steder blevet reduceret. I dette kapitel gennemgås, hvordan disse forandringer har påvirket kvaliteten af fritidsinstitutionerne.

6.1 Trivsel, aktiviteter og åbningstid

Med baggrund i at mange af skolepædagogerne både arbejder i skolen og i fritidsinstitutionerne, oplever flere problemer med, at børnene ankommer før eller samtidig med pædagogerne på fritidsinstitutionerne. 59% af pædagogerne kan kun få dage eller aldrig nå at gøre fritidsinstitutionen klar til, at børnene kommer. Det tyder på, at normeringen eller koordinering mellem skolen og fritidsinstitutionen er mangelfuld.

Er der tid til at gøre din SFO/klub/fritidshjem klar til, at børnene kommer efter skole?	Total	
	Procent	Antal
Ja alle dage	15%	68
Ja de fleste dage	27%	119
Nej kun få dage	36%	159
Nej aldrig	23%	101
Total	100%	447

77% af pædagogerne ansat i fritidsinstitutionerne vurderer, at kvaliteten af deres fritidsinstitution er faldet efter skolereformen. Det underbygges af, at 83% beretter, at de har fået sværere ved at igangsætte aktiviteter, og hele 59% har sværere ved at sikre børnenes trivsel.

Der er derfor behov for at investere i fritidsinstitutionerne, hvis der også fremover skal være trygge og udviklende fritidstilbud til børnene i Nordsjælland.

Vurderer du, at kvaliteten af det fritidstilbud, hvor du arbejder, har ændret sig som følge af skolereformen?	Total	
	Procent	Antal
Ja, kvaliteten er blevet bedre	3%	12
Ja, kvaliteten er blevet ringere	77%	343
Nej, kvaliteten er den samme	17%	76
Ved ikke	4%	16
Total	100%	447

	Total	
Vurderer du, at skolereformen har haft betydning for pædagogernes mulighed for at igangsætte aktiviteter i dit fritidstilbud?	Procent	Antal
Ja, de kan bedre igangsætte aktiviteter	1%	4
Ja, de har sværere ved at igangsætte aktiviteter	83%	370
Nej, det har ikke haft betydning	13%	58
Ved ikke	3%	15
Total	100%	447

	Total	
Vurderer du, at skolereformen har haft betydning for pædagogernes mulighed for at sikre børns trivsel i dit fritidstilbud?	Procent	Antal
Ja, de kan bedre sikre trivslen	6%	25
Ja, de har sværere ved at sikre trivslen	59%	265
Nej, det har ikke haft betydning	26%	117
Ved ikke	9%	40
Total	100%	447

Ca. en tredjedel af fritidspædagogerne vurderer, at der er behov for længere åbningstid i deres fritidstilbud. De peger på, at der især er behov for længere åbningstid sen eftermiddag og om aftenen. Der er altså potentiale for at udvide fritidsinstitutionernes åbningstid mange steder i Nordsjælland.

	Total	
Vurderer du, at der er behov for længere åbningstid i dit fritidstilbud?	Procent	Antal
Ja	34%	150
Nej	51%	226
Ved ikke	16%	71
Total	100%	447

	Total	
Hvornår på dagen er der behov for længere åbningstid i dit fritidstilbud?	Procent	Antal
Morgen	7%	5
Sen eftermiddag	56%	41
Aften	30%	22
Weekend	7%	5
Total	100%	73

Bilag 1. Baggrundsdata

Hvad er din stilling?	Total	
	Procent	Antal
Pædagog	80%	414
Klubmedarbejder (ikke pædagoguddannet)	4%	19
Leder	13%	65
Ikke i arbejde	1%	7
Andet	2%	11
Total	100%	516

Hvilken kommune arbejder du i?	Total		
	Procent	Antal	Relativ andel*
Allerød	7%	37	36 %
Egedal	9%	44	22 %
Fredensborg	7%	35	32 %
Frederikssund	7%	36	21 %
Gentofte	13%	66	31 %
Gribskov	5%	24	26 %
Halsnæs	5%	27	27 %
Helsingør	17%	86	32 %
Hillerød	8%	39	23 %
Hørsholm	5%	25	42 %
Lyngby-Taarbæk	11%	55	27 %
Rudersdal	6%	29	24 %
Anden	1%	6	
Total	100%	509	28 %

*Blandt det samlede antal BUPL medlemmer i kommunen

	Total	
Hvor har du arbejdstimer? (sæt evt. flere krydser)	Procent	Antal
Skolefritidsordning (SFO I eller II og GFO)	61%	309
Fritidshjem	5%	26
Klub	25%	126
Skole	72%	368
Total		829

	Total	
Er din samlede ugentlige arbejdstid ændret som konsekvens af skolereformen?	Procent	Antal
Ja, den er øget	29%	150
Ja, den er faldet	3%	17
Nej, den er uændret	67%	342
Total	100%	509